

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 110/17

Λουξεμβούργο, 24 Οκτωβρίου 2017

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-353/16
MP κατά Secretary of State for the Home Department

**Κατά τον γενικό εισαγγελέα Υ. Βοτ, η αδυναμία παροχής των κατάλληλων
φροντίδων ψυχικής υγείας στη χώρα καταγωγής προσώπου το οποίο υπέστη
βασανιστήρια στη χώρα αυτή στο παρελθόν δεν αρκεί προκειμένου το πρόσωπο
αυτό να μπορεί να αξιώσει επικουρική προστασία**

*Το κράτος μέλος διατηρεί ωστόσο τη διακριτική εξουσία του να δεχθεί την παραμονή του
προσώπου αυτού για ανθρωπιστικούς λόγους*

Μια οδηγία της Ένωσης¹ καθιερώνει τις ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση του καθεστώτος «της επικουρικής προστασίας» προκειμένου να συμπληρωθεί η διεθνής προστασία που κατοχυρώνεται με τη σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες. Η επικουρική προστασία χορηγείται σε κάθε πρόσωπο στο οποίο δεν αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πρόσφυγα, αλλά το οποίο είναι εκτεθειμένο στη χώρα καταγωγής του σε σοβαρή απειλή όπως η θανατική ποινή, τα βασανιστήρια, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή ακόμη απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Όσοι έχουν το δικαίωμα να τύχουν της επικουρικής προστασίας λαμβάνουν άδεια παραμονής περιορισμένης διάρκειας. Ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν μπορούν να τύχουν της επικουρικής προστασίας, κράτος μέλος μπορεί να χορηγήσει άδεια παραμονής στο έδαφός του βάσει διακριτικής εξουσίας για λόγους συμπόνιας ή για ανθρωπιστικούς λόγους, εξυπακούεται δε ότι οι υπήκοοι των εν λόγω χωρών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής.

Ο ΜΡ, υπήκοος Σρι Λάνκα, αφίχθη στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Ιανουάριο του 2005 ως φοιτητής. Το 2009 υπέβαλε αίτηση ασύλου (ζητώντας παράλληλα, εφόσον τούτο ήθελε παραστεί αναγκαίο, επικουρική προστασία). Στην αίτηση αυτή, ισχυριζόταν ότι ήταν μέλος της οργανώσεως «Απελευθερωτικό Μέτωπο των Τίγρεων Ταμίλ» (LTTE), ότι κρατήθηκε και βασανίστηκε από τις δυνάμεις ασφαλείας της Σρι Λάνκα και ότι, αν επέστρεφε στη Σρι Λάνκα, θα κινδύνευε να υποστεί περαιτέρω κακομεταχείριση. Οι βρετανικές αρχές απέρριψαν την αίτηση του ΜΡ για τον λόγο ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι κινδύνευε να υποστεί περαιτέρω κακομεταχείριση σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής.

Ο ΜΡ προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Upper Tribunal (εφετείου διοικητικών διαφορών, Ηνωμένο Βασίλειο) προσκομίζοντας ιατρικές αποδείξεις από τις οποίες προέκυπτε ότι έφερε ίχνη βασανιστηρίων τα οποία είχε υποστεί στη Σρι Λάνκα και ότι υπέφερε από σύνδρομο μετατραυματικού άγχους καθώς και από κατάθλιψη. Το Upper Tribunal απέρριψε εν μέρει την προσφυγή του ΜΡ για τον λόγο ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι εξακολουθούσε να κινδυνεύει στη χώρα καταγωγής του. Ωστόσο, το δικαστήριο αυτό δέχθηκε την προσφυγή του ΜΡ κατά το μέρος που είχε ως νομική βάση τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ): το Upper Tribunal έκρινε ότι σε περίπτωση επιστροφής στη Σρι Λάνκα, ο ΜΡ δεν θα μπορούσε να τύχει κατάλληλης φροντίδας για τις ψυχικές του παθήσεις.

Το κατ' έφεση επιληφθέν Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου) υποβάλλει στο Δικαστήριο το ερώτημα αν δικαιούται επικουρικής

¹ Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ 2004, L 304, σ. 12).

προστασίας υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος φέρει ίχνη βασανιστηρίων στα οποία υποβλήθηκε στη χώρα καταγωγής του, αλλά δεν κινδυνεύει πλέον να υποστεί τέτοια μεταχείριση αν επιστρέψει σε αυτήν, για τον λόγο ότι οι ψυχικές του παθήσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν επαρκώς από το σύστημα υγείας της εν λόγω χώρας.

Με τις σημερινές του προτάσεις, **ο γενικός εισαγγελέας Yves Bot θεωρεί πρώτον ότι, κατά το γράμμα της οδηγίας, η χορήγηση της επικουρικής προστασίας επιτρέπεται μόνον όταν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης από βασανιστήρια ή απάνθρωπη μεταχείριση που θα υφίστατο στο μέλλον ο αιτών, σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής.**

Η προσέγγιση αυτή συνεπάγεται, εν προκειμένω, ότι ο MP δεν μπορεί να επικαλεστεί το ευεργέτημα της επικουρικής προστασίας, καθόσον δεν αμφισβητείται ότι έχει πλέον εκλείψει ο κίνδυνος να υποστεί βασανιστήρια σε περίπτωση επιστροφής στη Σρι Λάνκα, ακόμη και αν, λόγω των ανεπαρκειών του συστήματος υγειονομικής περιθάλψεως της Σρι Λάνκα, δεν μπορέσει κατά πάσα πιθανότητα να τύχει της απαραίτητης θεραπείας προκειμένου να αντιμετωπίσει το σύνδρομο της μετατραυματικής αγχώδους διαταραχής από την οποία υποφέρει, και ακόμη και αν υπάρχει κίνδυνος να αυτοκτονήσει σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει εξάλλου ότι μία από τις ουσιώδεις προϋποθέσεις για τη χορήγηση επικουρικής προστασίας είναι η άμεση ή έμμεση ευθύνη, αλλά πάντα εκ προθέσεως, των δημοσίων αρχών της χώρας καταγωγής για την πρόκληση σοβαρής βλάβης. Σε μια κατάσταση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, **ο κίνδυνος επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του αιτούντος λόγω της ανυπαρξίας κατάλληλης θεραπευτικής αγωγής στη χώρα καταγωγής του (χωρίς να υπάρχει σκόπιμη στέρηση ιατρικής αρωγής) δεν αρκεί προκειμένου να δικαιολογηθεί η χορήγηση επικουρικής προστασίας**, ακόμη και αν η πάθηση του αιτούντος προέρχεται από βασανιστήρια που αυτός υπέστη, κατά το παρελθόν, στη χώρα καταγωγής του.

Δεύτερον, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι, αν το Δικαστήριο προβεί σε ερμηνεία **των διατάξεων της οδηγίας σε συνδυασμό με την ΕΣΔΑ**, μια τέτοια ερμηνεία **δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της επικουρικής προστασίας τα πρόσωπα τα οποία υποφέρουν από επακόλουθα βασανιστηρίων** που υπέστησαν κατά το παρελθόν, αλλά που δεν κινδυνεύουν πλέον να αντιμετωπίσουν τέτοια μεταχείριση σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής τους.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα, **η ερμηνεία της οδηγίας υπό το πρίσμα της ΕΣΔΑ μπορεί να επιτρέψει τη χορήγηση του ευεργετήματος της επικουρικής προστασίας μόνον σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις**. Μολαταύτα, η περίπτωση του MP δεν φαίνεται να εμπίπτει σε αυτές, **γεγονός που εναπόκειται ωστόσο στο Supreme Court να διαπιστώσει**.

Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι τυχόν ερμηνεία της οδηγίας αυτής σε συνδυασμό με τις διατάξεις της ΕΣΔΑ, η οποία θα έδινε τη δυνατότητα σε κάθε πρόσωπο που κατά το παρελθόν έχει υποστεί κακομεταχείριση να τύχει επικουρικής προστασίας, θα διεύρυνε σημαντικά τις υποχρεώσεις των κρατών μελών στον τομέα της επικουρικής προστασίας. Μια τέτοια ερμηνεία θα υπερέβαινε τα όρια που θέλησε να θέσει ο νομοθέτης της Ένωσης με την έκδοση της οδηγίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582